

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113229781
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113229781.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobkyne Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. H. N. XX, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o. Ľudová 14, Košice, adresa na doručovanie: Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o určenie neexistencie práva na vklad záložného práva, neexistencie práva na výkon zrážok zo mzdy, určenia, že záväzok žalobkyne je splnený a určenie neplatnosti zmenky, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14C 267/2013 - 84 zo dňa 22.10.2014 a o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 14C 267/2013 - 112 zo dňa 20.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o určení, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia zo zmluvy o úvere č. 806300882 uzavretej medzi účastníkmi dňa 11.07.2012 je splnený (výrok I.) a vo výroku o určení neplatnosti zmenky 806300882 vystavenej žalobkyňou v Prešove dňa 11.07.2012 (výrok II.).

Z r u š u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol v časti určenia, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej dňa 11.07.2012 medzi žalobkyňou a žalovaným nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne (výrok III.) a vo výroku o trovách konania (výrok IV.) a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia zo zmluvy o úvere č. 806300882 uzavretej medzi účastníkmi dňa 11.07.2012 je splnený (výrok I.). Určil, že zmenka 806300882 vystavená žalobkyňou v Prešove dňa 11.07.2012 je neplatná (výrok II.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.). Vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo (výrok IV.).

V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia, že žalobca nemá právo na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností na základe záložnej zmluvy uzavretej na zabezpečenie pohľadávky žalovaného vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 806300882 zo dňa 11.07.2012, určenia, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 11.07.2012 nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne, určenia, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia na základe zmluvy o úvere č. 806300882 zo dňa 11.07.2012 je splnený, určenia, že zmenka č. 806300882 vystavená žalobkyňou v Prešove dňa 11.07.2012 je neplatná, ako aj náhrady trov konania. Poukázala na to, že so žalovaným uzavrela dňa 11.07.2012 zmluvu o úvere, na základe ktorej

jej bola poskytnutá suma 500 Eur, pričom túto zmluvu považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú z dôvodu absencie zákonných náležitostí zmluvy vyplývajúcich s § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Zároveň poukázala na to, že žalovanému vrátila poskytnutú istinu úveru, a teda jej záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy zanikol, preto je vylúčený aj vklad záložného práva na základe záložnej zmluvy a výkon zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Neplatnosť zmenky odôvodnila rozporom s dobrými mravmi, keďže „dohoda o vyplnení zmenky“ nebola individuálne dojednaná a obsahuje neprimerane vysokú výšku úroku 0,25 % denne, ako aj zákonný úrok 6 % ročne. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobkyňa úver neuhradila, nakoľko žalovaný eviduje úhradu iba vo výške 437 Eur a tiež poukázal na to, že žalobkyňa nemá vo veci naliehavý právny záujem.

Následne súd citoval ust. § 1, § 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že účastníci uzavreli dňa 11.07.2012 zmluvu o úvere, pričom sa jedná o typovú formulárovú zmluvu, ktorá má spotrebiteľský charakter. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení všetkých petítov žaloby. Súd pri posúdení skutočnosti, či žalobkyňa splnila svoj dlh vyplývajúci zo zmluvy č. 806300882 vychádzal z aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom zistil, že zmluva o úvere neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pričom pokiaľ je aj v zmluve uvedené, že zmluva sa má uhradiť v 10 splátkach, tento údaj nemôže nahrádzať údaj o konečnej splatnosti úveru uvedením konkrétneho dátumu. Zmluva taktiež neobsahuje údaj o úrokovej sadzbe, RPMN, ani priemernú RPMN a minimálne z týchto dôvodov je zmluva bezúročná a bezpoplatková, preto bola žalobkyňa povinná vrátiť žalovanému iba ním poskytnuté prostriedky, teda 500 Eur. Z vyjadrenia žalovaného vyplynulo, že žalovaný eviduje na zmluvu, ktorá je predmetom tohto konania, úhradu iba vo výške 437 Eur, pričom je pravdou, že z predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobkyňa na túto zmluvu č. 0806300882 uhradila dňa 15.08.2012 sumu 87 Eur a 09.08.2013 sumu 350 Eur. Z predložených potvrdení Poštovej banky však taktiež vyplýva, že žalobkyňa na zmluvu č. 0806300925 uhradila sumu 413 Eur, pričom je úplne zrejmé, že žalobkyňa si pri platení iba zamenila čísla zmlúv, t.j. variabilný symbol, keďže na zmluvu, ktorá je predmetom tohto konania mala nepochybne v úmysle uhradiť sumu 413 Eur, čo by pri pripočítaní zaplatenej splátky v sume 87 Eur predstavovalo spolu práve sumu 500 Eur. Zo samotnej žaloby a jej príloh, ktoré boli žalovanému doručené, je nepochybné, aký bol úmysel žalobkyne, teda na obe zmluvy zaplatiť žalovaným poskytnuté sumy t.j. sumu 500 Eur, resp. sumu 350 Eur. Túto skutočnosť súd jednoznačne vyhodnotil tak, že žalovaná si svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy, ktorá je predmetom tohto konania splnila, a preto vyhovel žalobe o určenie, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia zo zmluvy o úvere č. 806300882 uzavretej medzi účastníkmi dňa 11.07.2012 je splnený.

Pokiaľ ide o zamietavý výrok, súd prvého stupňa uviedol, že žalobkyňa správne poukázala na to, že pokiaľ mal zaniknúť hlavný právny vzťah (práva a povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy a to ich splnením), za takejto situácie zanikli aj zabezpečovacie (akcesorické) zmluvné vzťahy. Preto má žalobkyňa naliehavý právny záujem iba na určení, že jej záväzok z predmetnej úverovej zmluvy je splnený, ale nie aj na určení ďalších častí petitu ohľadom zabezpečenia úveru, keďže pri vyhovení výroku o určení, že dlh je splnený, žalovaný nemôže realizovať záložné právo, resp. dohodu o zrážkach zo mzdy. Za týchto okolností súd uzavrel, že nie je daný naliehavý právny záujem na určení ďalších výrokov petitu žaloby, keďže určenie o tom, že dlh je splnený konzumuje aj výroky týkajúce sa nerealizácie zabezpečovacích inštitútov, t.j. záložného práva a dohody o zrážkach zo mzdy. Súd preto v prevyšujúcej časti ohľadom určenia, že žalovaný nemá právo na vklad záložného práva, resp. nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne, žalobu zamietol.

Súd vyhovel žalobe v časti o určenie, že zmenka č. 806300882 vystavená žalobkyňou v Prešove dňa 11.07.2012 je neplatná odôvodňujúc, že došlo k rozporu s ust. § 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Naliehavý právny záujem na tomto určení je daný tým, že z povahy zmenky ako abstraktného cenného papiera prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky vyplýva, že žalovaný ako majiteľ zmenky nemusí pri predložení, ani vymáhaní zmenky preukazovať povinnosť žalobkyne zaplatiť dlh zo zmenky. Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov spočíva v tom, že pri zmenke ide o záväzok celkom samostatný, oddelený od všeobecnoprávnych záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, preto je dôvodné v záujme právnej istoty žalobkyne vyhovieť návrhu aj v časti o určenie neplatnosti zmenky.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že úspech a neúspech účastníkov konania bol v zásade rovnaký (žalobkyňa bola úspešná v určení dvoch petítov žaloby a neúspešná v určení ďalších dvoch petítov žaloby).

V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku - zamietavému výroku v časti určenia, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 11.07.2012 nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne a vo výroku o trovách konania, odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že naliehavosť právneho záujmu bola daná tým, že žalovaný žiadosťou o zrážky zo mzdy zo dňa 11.07.2013 požiadal zamestnávateľa žalobkyne o začatie výkonu zrážok zo mzdy, a to na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy. Podľa žalobkyne súd posúdil otázku naliehavosti právneho záujmu žalobkyne nesprávne, príliš formalisticky, bez ohľadu na všetky relevantné a súvisiace okolnosti a na cieľ sledovaný žalobou. Žaloba žalobkyne pritom predstavuje vhodný nástroj ochrany žalobkyne, možno ňou dosiahnuť odstránenie spornosti práv a nevyvoláva zbytočne ďalšie konanie. Podotkol, že spotrebiteľ má vždy naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy, dohody alebo neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súd svojím postupom, na základe ktorého sa odmietol zaoberať otázkou platnosti dohody o zrážkach zo mzdy, porušil povinnosť vyplývajúcu z ust. § 153 ods. 3 O.s.p., pričom bol povinný vzhľadom na návrh žalobkyne vysloviť, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou. Aj v prípade, ak by takýto návrh zo strany žalobkyne absentoval, podľa ustálenej judikatúry má všeobecný súd povinnosť vykonať ex offo kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok. Žalobkyňa namietala tiež výrok o trovách konania.

Proti rozsudku podal odvolanie tiež žalovaný. Namietal výrok o určení, že záväzok žalobkyne je splnený (výrok I.) a výrok o určení neplatnosti zmenky (výrok II.), a to z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd určil záväzok za splnený aj napriek tomu, že žalobkyňa nepredložila doklad preukazujúci, že záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere uhradila. Súd určil, že záväzok zanikol splnením napriek tomu, že konštatoval, že žalobkyňa na zmluvu o úvere č. 806300925 uhradila sumu 413 Eur a nie celú sumu poskytnutej istiny 500 Eur. Je právne irelevantné a súdom nebolo preukázané, že žalobkyňa uhradila omylom platbu na inú zmluvu o úvere. Žalovanému nie je zrejmé, ako súd mohol poznať úmysel žalobkyne uhradiť len výšku poskytnutej istiny pri oboch zmluvách o úvere. Poukázal na uznesenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov sp. zn. ORP - 752/2 - OVK - PO - 2013 zo dňa 26.07.2013, kde žalobkyňa uviedla, že úver spolu s poplatkom mala v úmysle spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., riadne splatiť, tak ako sa zaviazala, dostala sa však do finančnej tiesne a z uvedeného nemohla splácať svoje záväzky. Nakoniec uviedla, že si je vedomá svojho dlhu voči spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. a tento dlh uhradí v čo najkratšom čase. Zdôraznil, že žalobkyňa svoj dlh vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 806300882 neuhradila, lebo eviduje úhradu len vo výške 437 Eur. Namietal tiež nepreskúmateľnosť rozsudku, lebo z odôvodnenia nie je zrejmé, akými úvahami sa súd riadil a aké ustanovenia právnych predpisov aplikoval. Poukázal na to, že účastníci uzatvorili v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka nepomenovanú zmluvu, na ktorú sa Zákon o spotrebiteľských úveroch nevzťahuje. Preto nie je na mieste uvažovať o akejkoľvek absencii podstatných náležitostí, a teda o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Vo vzťahu k určení neplatnosti zmenky uviedol, že zmenky sú bežne používané aj vo vzťahoch medzi nepodnikateľmi, typicky pri zabezpečovaní pohľadávok z pôžičiek. Uviedol, že zmenka je cenným papierom, nemôže ísť o zmluvné dojednanie, a teda ani o neprijateľnú podmienku. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že vzhľadom na to, že na účet žalovaného poukázala spolu 850 Eur, svoj dlh z oboch zmlúv o úvere (zo dňa 11.07.2012 aj 21.08.2012) riadne splnila. Vo vzťahu k uzneseniu ORPZ Prešov sp. z. ORP - 752/2- OVK - PO - 2013 uviedla, že v prejednávanej veci je irelevantné, lebo v tom čase nemala vedomosť o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere a ďalších relevantných skutočnostiach. Ďalej uviedla, že každá zmluva bez ohľadu na to, či ide o zmluvu o úvere v zmysle Obchodného zákonníka alebo o zmluvu o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, alebo o akúkoľvek nepomenovanú zmluvu, ktorá je uzatvorená medzi spotrebiteľom, ktorý nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom, ktorý naopak koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Navrhol napadnutý rozsudok vo výroku I. a II. potvrdiť ako vecne správny. Uplatnil si trovy odvolacieho konania, ktoré špecifikoval.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdny poplatok vo výške 199 Eur podľa položky č. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov.

V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie žalovaný. Namietal neurčitosť, nepreskúmateľnosť a nesprávnosť napadnutého uznesenia. Uviedol, že v zmysle položky č. 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov je súdny poplatok 99,50 Eur. Žalovanému teda nie je zrejmé, prečo ho súd zaviazal na úhradu poplatku vo vyššej výške, teda 199 Eur. Namietal tiež, že uznesenie vydal vyšší súdny úradník. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, pričom z obsahu spisu vyplýva, že zákonný sudca podanému odvolaniu nevyhovel v zmysle ust. § 374 ods. 4 O.s.p..

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací vzhľadom na včas podané odvolania (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a uznesenie, ako aj konanie im predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p., pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

Výrok rozsudku, ktorým súd prvého stupňa žalobu zamietol v časti určenia, že žalovaný nemá právo na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností na základe záložnej zmluvy uzavretej na zabezpečenie pohľadávky žalovaného vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 806300882 zo dňa 11.07.2012 (časť výroku III.), odvolaním napadnutý nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť, preto ho odvolací súd nepreskúmal (§ 206 ods. 2 O. s. p.)

Účastníci v odvolaní namietali nesprávne právne posúdenie, preto úlohou odvolacieho súdu bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

Podľa § 2 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Odvolací súd nemá žiadne pochybnosti o tom, že zmluva o úvere č. 806300882, ktorú uzatvorili účastníci konania dňa 11.07.2012 (na čl. 6 spisu) je zmluvou spotrebiteľskou uzatvorenou v podobe štandardnej formulárovej zmluvy, pre ktorú je typické to, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Spotrebiteľ teda buď prijme zmluvu, ktorú dodávateľ dopredu pripravil a predformuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície. V úverovej zmluve je žalobkyňa identifikovaná svojim menom, priezviskom, bydliskom a rodným číslom. Zároveň žalovaná prehlásila, že finančné prostriedky sú poskytnuté na iný účel ako na účel zamestnania, povolania či podnikania. Jednoznačne možno teda konštatovať, že žalobkyňa v rámci kontraktácie so žalovaným vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Z výpisu z obchodného registra žalovaného vyplýva, že predmetom jeho činnosti je od 14.03.2001 poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. V právnom vzťahu so žalobkyňou teda vystupoval v pozícii veriteľa. Súd prvého stupňa preto správne uzavrel, že medzi žalobkyňou a žalovaným došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy, ktorá vzhľadom na charakter zmluvných strán je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to bez ohľadu na formuláciu bodu 15 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, podľa ktorého sa mali zmluvné strany „dohodnúť“ na aplikácii Obchodného zákonníka. Vzhľadom na posúdenie predmetnej zmluvy ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere, prvostupňový súd správne podrobil kontrole zmluvné podmienky, či spĺňajú všetky náležitosti stanovené v ust. § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa v tom smere, že zmluva o úvere č. 806300882 neobsahuje všetky náležitosti, ktoré obsahovať musí, a to predovšetkým uvedenie termínu konečnej lehoty splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov, priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch sankcionuje neuviedenie čo i len jedného z týchto podstatných náležitostí tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného dôvodu možno konštatovať, že žalobkyňa nebola povinná uhradiť žalovanému sumu prevyšujúcu istinu (samotný úver), teda sumu vyššiu ako 500 Eur.

Z úverovej zmluvy č. 806300925 zo dňa 21.08.2012 (čl. 7 spisu) uzatvorenej medzi účastníkmi konania vyplýva, že žalobkyňa ako dlžníčka bol zo strany žalovaného ako veriteľa poskytnutý ďalší úver, a to vo výške 350 Eur. Aj táto zmluva o úvere bola uzatvorená rovnako ako aj zmluva o úvere zo dňa 11.07.2012 na vopred predtlačenom formulári používaným žalovaným v mnohých iných prípadoch a rovnako aj v

tejto úverovej zmluve absentujú podstatné náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok, že aj táto zmluva sa považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú. Žalobkyňa bola preto povinná žalovanému vrátiť iba sumu predstavujúcu istinu úveru, teda 350 Eur. Pokiaľ teda žalobkyňa uhradila žalovanému dňa 15.08.2012 sumu 87 Eur (ako variabilný symbol je označené číslo zmluvy 0806300882) a dňa 09.08.2013 vložila na účet žalovaného sumu 413 Eur (ako variabilný symbol je uvedené číslo 0806300925) a v ten istý deň uhradila aj sumu 350 Eur (pod variabilným symbolom 0806300882), možno uzavrieť, že splnila svoj záväzok voči žalovanému vyplývajúci z oboch zmlúv o úvere. Uvedenie nesprávneho variabilného symbolu pri úhrade nie je možné považovať za takú okolnosť, ktorá by spôsobila neplatnosť právneho úkonu, keďže úmysel žalobkyne uhradiť žalovanému dlh vyplývajúci z oboch úverových zmlúv bol zrejmý. Na úverovú zmluvu č. 806300882 žalobkyňa uhradila sumu 87 Eur a zvyšok 413 Eur vložila v hotovosti v Poštovej banke, čo spolu predstavuje 500 Eur. V ten istý deň uhradila tiež sumu 350 Eur, čo podľa okolností tohto prípadu možno vyhodnotiť ako splnenie dlhu z úverovej zmluvy č. 806300925. Právne úkony vyjadrené inak než slovami sa vykladajú podľa toho, čo spôsob ich vyjadrenia obvykle znamená. Prítom sa prihliada na vôľu toho, kto právny úkon urobil, a chráni sa dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený (§ 35 ods. 3 Občianskeho zákonníka). V danom prípade bolo potrebné prihliadať na vôľu konajúcej osoby - žalobkyne pri plnení dlhu, keďže z okolností daného prípadu jasne vyplýva, že mala v úmysle uhradiť dlh vyplývajúci z oboch úverových zmlúv, a to bez úroku či iných poplatkov, keďže úverové zmluvy skutočne neobsahovali zákonné náležitosti, čím sa stali bezúročnými a bezpoplatkovými. Zároveň nie je možné konštatovať, že by nebola chránená dobromyseľnosť žalovaného, keďže je to práve on, kto vopred pripravil a naformuloval zmluvné podmienky, a preto musel si byť vedomý obsahových nedostatkov zmlúv, ktoré predkladá na podpis spotrebiteľom a zároveň musel počítať s následkami neuvedenia zákonných náležitostí zmluvy o úvere. Odvolacia námietka žalovaného ohľadom toho, že žalovaná nespĺnila svoj záväzok riadne, nebola dôvodná. Súd prvého stupňa preto rozhodol správne pokiaľ určil, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia zo zmluvy o úvere č. 806300882 uzavretej medzi účastníkmi dňa 11.07.2012 je splnený (výrok I.).

Vo vzťahu k výroku o určení neplatnosti zmenky č. 806300882 odvolací súd poukazuje na ust. § 17 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého platí, že v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa jednoznačne preukázané a odvolací súd sa s uvedeným názorom plne stotožňuje (viď vyššie), že právny vzťah medzi účastníkmi konania bol založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Pre takýto typ zmluvy zákon vyslovene zakazuje splnenie dlhu, resp. aj jeho zabezpečenie zmenkou. V tomto prípade predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere. Zmenka rovnako ako aj zmluva o úvere mala predtlačný text, do ktorého bol len dopísaný údaj o mieste a dni vystavenia zmenky a identifikačné údaje vystaviteľa (žalobkyne). Žalovaný vyplnil údaj týkajúci sa zmenkovej sumy na 1 316,97 Eur. Zmenka, resp. dohoda o jej vyplnení, bez ohľadu na abstraktnosť zmenky je právnym úkonom, pričom každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu je absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd v rámci občianskeho súdneho konania prihliada ex offico. Odvolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože použitie zmenky v spotrebiteľských právnych vzťahoch bolo regulované a obmedzené (§ 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch). Z uvedeného dôvodu odvolacia námietka žalovaného ani v časti namietaného výroku o určení neplatnosti zmenky (výrok II.) nebola dôvodná.

Odvolací súd preto v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o určení, že záväzok žalobkyne na zaplatenie peňažného plnenia zo zmluvy o úvere č. 806300882 uzavretej medzi účastníkmi dňa 11.07.2012 je splnený (výrok I.) a vo výroku o určení neplatnosti zmenky 806300882 vystavenej žalobkyňou v Prešove dňa 11.07.2012 (výrok II.).

Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby v časti o určení, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej dňa 11.07.2012 medzi žalobkyňou a žalovaným nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne (časť výroku III) odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa nebol pri rozhodovaní veci dôsledný. Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky,

nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.). Pokiaľ teda žalobkyňa výslovne požadovala určiť, že žalovaný nemá na základe dohody o zrážkach zo mzdy právo na zrážky zo mzdy žalobkyne, súd prvého stupňa sa mal zaoberať aj týmto žalobným návrhom, a to z hľadiska, či takáto „dohoda o zrážkach zo mzdy“ a nároky z nej plynúce nepredstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo by malo vplyv na zdržanie sa používania tejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi (§ 53a Občianskeho zákonníka).

Právny názor súdu prvého stupňa o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení, že žalovaný nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne z dôvodu, že je konzumovaný výrokom o určení splnenia záväzku by ako taký vo všeobecnosti mohol obstať, avšak je tu potrebné skúmať naliehavý právny záujem práve so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobkyňou navrhovaného rozhodnutia (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 224/2008). Pri skúmaní podmienok uvedených v § 80 písm. c/ O. s. p. umožňujúcich riešenie práva, resp. právneho vzťahu súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určení práva má žalobca - spotrebiteľ, ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, v nie poslednom rade i domáca právna úprava.

V danom prípade postavenie žalobkyne pri vyslovení (ne)existencie nároku žalovaného na zrážky zo mzdy sa stane istejšie, lebo žalobkyňa nebude vystavená zo strany žalovaného riziku uplatnenia si voči nej zrážok zo mzdy u jej zamestnávateľa. Tento názor má svoje opodstatnenie aj napriek existencii rozhodnutia súdu o splnení hlavného záväzku zo strany žalobkyne, lebo v zmysle ust. § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ nadobúda voči platiteľovi mzdy právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda o zrážkach zo mzdy predložila. Právne postavenie žalovanej bude v prípade výslovného rozhodnutia o neexistencii práva žalovaného na zrážky zo mzdy žalobkyne podstatne istejšie, keďže zamestnávateľ žalobkyne bude mať na pevno ustálený rozsah vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným vyplývajúci z uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného nesprávne postupoval súd prvého stupňa ak uzavrel, že naliehavý právny záujem na strane žalobkyne absentuje. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobkyne, že v spotrebiteľskej veci je potrebné mať vždy na zreteli základné interpretačné pravidlo, a to ochranu slabšej strany - spotrebiteľa. Preto prvostupňový súd mal podrobiť dohodu o zrážkach zo mzdy súdnej kontrole z úradnej moci, resp. náležitým spôsobom sa zaoberať žalobným návrhom aj v časti určenia neexistencie práva žalovaného na zrážky zo mzdy.

Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol v časti určenia, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej dňa 11.07.2012 medzi žalobkyňou a žalovaným nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne (časť výroku III.) a v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok IV.) a v zrušenom rozsahu vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). V ďalšom konaní prvostupňový súd podrobí súdnej kontrole dohodu o zrážkach zo mzdy, pretože ju nevyhodnotil vzhľadom na jeho právny názor a následne vo veci opätovne rozhodne.

O trovách prvostupňového ako aj odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Vo vzťahu k odvolaniu voči uzneseniu, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 199 Eur za odvolanie, odvolací súd uvádza, že je pravdou, že v zmysle položky č. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov výška súdneho poplatku, ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi, je 99,50 Eur. V danom prípade však žalovaný podal odvolanie proti dvom samostatným výrokom rozsudku, a to proti určeniu, že záväzok žalobkyne je splnený a vo výroku o určení neplatnosti zmenky. V zmysle poznámky k položke č. 1, bod 6, veta prvá, platí, že ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou. Preto platí, že pokiaľ odvolaním žalovaný namietal dva samostatné

nároky, súd prvého stupňa postupoval správne, ak uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok v dvojnásobnej sume, teda 199 Eur. Odvolacie námietky žalovaného neboli dôvodné. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.